

Souhrnná teritoriální informace:

Sierra Leone

Zastupitelský úřad 7. 5. 2024 18:11

Sierra Leone je to tropická země v západní Africe, na atlantickém pobřeží mezi Guineou a Libérií. Kromě kopcovité oblasti Freetown a pláží s bílým pískem ji tvoří převážně bažinaté pobřežní pláně a náhorní plošiny, které se zvedají k náhorním planinám na severovýchodě. Ekonomika Sierry Leone je závislá na těžebním sektoru a samozásobitelském zemědělství. Mezi hlavní vývozy patří rutil, železo, diamanty, bauxit, kakao a dřevo. Nadměrná závislost na komoditním vývozu vystaví růst celosvětovému rozkolu. Vláda se zaměřuje na podporu programů sociální péče (zejména vlajkové lodi programu bezplatného vzdělávání) a rozvoj infrastruktury (zejména zdravotnictví, energetiky, dopravy a komunikací). Reálný HDP v roce 2022 vzrostl v souladu s rostoucími cenami komodit, silným růstem zemědělství a rostoucí poptávkou po vývozu nerostných surovin ze Sierry Leone spolu s rozšiřováním výrobních kapacit, přičemž těžba železné rudy v dolech Tonkolili a Marampa se od roku 2021 postupně obnovuje. Růst se pak v roce 2023 zmírnil s poklesem produkce kávy a rutilu. Fiskální konsolidace bude v letech 2022-23 výzvou a veřejný dluh zůstane vysoký. Pokusy omezit dopady pandemie, jakož i probíhající infrastrukturní projekty a výdaje související s volbami v roce 2023 udrží v letech 2022-23 vysoké tlaky na výdaje. Sierra Leone je politicky stabilnější než řada jejích západoafrických protějšků a vede si relativně dobře, pokud jde o občanské svobody a politický pluralismus. To v letech 2022-23 vyburcuje důvěru investorů a dárců v zemi. Rizika nepříznivého vývoje pro růst a investice pramení z světové bezpečnostní situace a oživení a šíření eboly ze sousední Guineje do Sierry Leone.

Základní údaje	
Hlavní město	Freetown
Počet obyvatel	8,66 mil
Jazyk	Angličtina
Náboženství	Muslimové 77% křesťané 21%
Státní zřízení	Republika
Hlava státu	Julius Maada Bio
Hlava vlády	Jacob Jusu Saffa
Název měny	Leone
Cestování	
Časový posun	-1h (v létě -2h)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Pavel Bílek
Ekonomický úsek	Mgr. Beata Matusiková, MBA
Konzulární úsek	Mgr. Michal Korecký
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	2023
Nominální HDP (mld. USD)	3,907
Hospodářský růst (%)	2,7
Inflace (%)	47,64
Nezaměstnanost (%)	N/A

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Republika Sierra Leone Vláda Sierry Leone je řídicím orgánem Republiky Sierra Leone, jak stanoví ústava Sierry Leone. Zákony Sierry Leone se řídí vzorem anglického Common Law. Identita státu, právní rámec a institucionální uspořádání jsou založeny na sekulárních normách a zásadách. Ústava stanoví oddělení státu a náboženství. Vláda je rozdělena na tři složky: výkonnou, zákonodárnou a soudní. Sídlo vlády Sierry Leone je v hlavním městě Freetownu. Předseda je volen lidovým hlasováním na dobu až dvou pětiletých období. Země provozuje systém více stran a prezident Sierry Leone je hlavou státu i hlavou vlády. APC a SLPP jsou hlavními politickými stranami v zemi, avšak do voleb v roce 2018 se oficiálně zaregistrovalo 17 stran. Dalšími nejpobulárnějšími stranami jsou Lidové hnutí za demokratickou změnu, Národní demokratická aliance a Sjednocené demokratické hnutí. V jednokomorovém parlamentu je lidovým hlasováním zvoleno 132 poslanců a 14 křesel je vyhrazeno nepřímým zvoleným nejvyšším šéfkům. Parlamentní volby se konají souběžně s prezidentskými volbami každých pět let, další v roce 2023. Volebný prezident a parlament obecně určují politiku vlády, ale většina moci leží v exekutivě. Vládní strana obecně instrumentalizuje státní zdroje, aby se udržela u moci. Občané mají v zásadě právo zakládat strany a organizace občanské společnosti a pořádat veřejná shromáždění. V praxi jsou však tato práva opakovaně oklešťována. Ministry zahraničí jmenuje prezident se souhlasem poslanecké sněmovny; kabinet je odpovědný prezidentovi. Sierra Leone je rozdělena na provincie, okresy a panství. Sierra Leone má 3 venkovské provincie plus správní provincii hlavního města. Následuje 14 okrsků - 12 venkovských, 2 pro hlavní město Freetown. Sierra Leone je dále rozdělena na 149 panství. Náčelníci jsou dědičné kmenové jednotky místní správy.

1.2 Zahraniční politika země

Mezinárodní vztahy Sierry Leone s jejími sousedy – Libérií a Guineou – jsou obecně pozitivní. Riziko rozšíření eboly z Guineje do Sierry Leone – a vyvolání humanitární krize – kleslo poté, co Guinea v červnu vyhlásila ukončení čtyři měsíce trvající epidemie. Zahraniční politika byla i nadále silně ovlivněna potřebou přilákat finanční pomoc od zahraničních partnerů a multilaterálních finančních institucí. V březnu MMF schválil vyplacení 50,4 milionu amerických dolarů v rámci svého rychlého úvěrového nástroje (RCF), který má zemi pomoci financovat deficity běžného účtu a fiskální deficity. Čína zůstala významným obchodním partnerem Sierry Leone, většina jejích investic v roce 2021 směřovala do těžebního sektoru. Sierra Leone rovněž patřila mezi příjemce čínských očkovacích látek. Hospodářské vazby s USA se prohloubily - koncem července podepsaly Sierra Leone a americká Mezinárodní rozvojová finanční korporace dohodu o financování dluhu ve výši 217 milionů USD, aby usnadnily výstavbu nové elektrárny v hlavním městě Freetownu. Za sledované období Sierra Leone uzavřela se Senegalem Dohodu o společné hospodářské spolupráci, s Maďarskem Memorandum o porozumění v oblasti vzdělávání, bezvízovou dohodu s Ruskem na služební a diplomatické pasy, která se rovněž zaměřuje na další oblasti hospodářského a politického zájmu, s Tureckem dohodu o spolupráci v oblasti vývoje, výroby, nákupu, údržby obranného zboží a služeb a poskytování příslušné technické a logistické podpory ozbrojeným silám SL aj.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel: 8,42 milionu

Průměrný roční přírůstek obyvatelstva: 2,10% Struktura populace podle věkových skupin: □ 0-14 let: 41,38% (muži 1 369 942/ženy 1 371 537) □ 15-24 let: 18,83 % (muži 610,396/ženy 636,880) □ 25-54 let: 32,21% (muži 1 020 741/ženy 1 112 946) □ 55-64 let: 3,89% (muž 121 733/žena 135 664) □ 65 let a více: 3,7% (muž 100 712/žena 144 382) (2020 est.) Medián věku 19,1 let

Struktura etnik: □ Mende 33.2% □ Temne 35.5% □ Limba 6.4% □ Fula 4.4% □ Mandingo 6.9% □ Krio 1.3% □ Sherbro 1.9% □ Kono 5.2% □ Kru 7% □ Ostatní (Loko, Susu, Kissi, Yalunka, Vai, Kuranko} 1,7% Ano.

Struktura náboženských skupin Muslimové 77% Křesťané 21% Ostatní (tradiční africká náboženství, hinduismus atd.) 2%

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Ekonomiku Sierry Leone v posledních letech zasáhly různé otřesy, včetně epidemie eboly (více než 14 100 případů, 3 900 úmrtí a ztráta příjmů odpovídající 29 % HDP země podle WHO), pokles cen železné rudy, pandemie Covid-19 a válka na Ukrajině. Po odrazu na 4,1 % v roce 2021, tažený obnovením investic do těžebních činností a soukromé spotřeby, se růst HDP v roce 2022 zpomalil na 2,8 % v důsledku zhoršení směnných relací a zvýšené nejistoty ohledně globálních ekonomických vyhlídek (MMF). Podle prognózy MMF by měl růst HDP v roce 2023 zesílit na 3,1 % a v roce 2024 na 4,8 %, tažen vyšší produkcí železné rudy. Růst podpoří také soukromá spotřeba, oživení zemědělství a krajanské remitence (Coface). V roce 2022, kdy se ekonomika Sierry Leone stále vzpamatovala z dopadů pandemie Covid-19, byla vážně zasažena přeléváním z války na Ukrajině a vyšší inflací, což zhoršilo již tak omezený fiskální prostor, zvýšilo dluh a snížilo vnější pufry (MMF). Vysoké ceny pohonných hmot, potravin a hnojiv v kombinaci s oslabením Leone (60 % během roku 2022) vytlačily inflaci na 27,2 % v roce 2022, oproti 11,9 % v roce 2021 (MMF, Světová banka). Očekává se, že v roce 2023 dále poroste na 37,8 % a v roce 2024 klesne na 25,9 % (MMF). Inflace tak zůstane výrazně nad 10% konvergenčním kritériem ECOWAS. Fiskální deficit se zhoršil z -7,3 % HDP v roce 2021 na -10,9 % HDP v roce 2022 v důsledku dalších prioritních výdajů v reakci na sociální tlaky a obavy o stabilitu (MMF).

Tabulka z MOP + navíc platební bilance, zadluženost/HDP.

Ukazatel	2021	2022	2023	2024	2025
Růst HDP (%)	4,1	3,46	2,7	3,8	4,3
HDP/obyv. (USD/PPP)	1781,96	1930,93	2010	2100	2190
Inflace (%)	11,87	27,21	47,64	35,2	17,2
Nezaměstnanost (%)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	1,251	1,38	1,357	1,473	1,618
Import zboží (mld. USD)	1,565	1,677	1,596	1,709	1,82
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-0,585	-0,595	-0,529	-0,549	-0,544
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	8,42	8,61	8,79	8,98	9,17
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	7/7	7/7	7/7	7/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Úsilí o fiskální konsolidaci by mělo pomoci snížit deficit na -6,2 % HDP v roce 2023 a -2,9 % HDP v roce 2024 (MMF). Vzhledem k ceně domácího dluhu jsou pro financování deficitu upřednostňovány zvýhodněné úvěry (Coface). Veřejný dluh vzrostl ze 79,3 % HDP v roce 2021 na 98,8 % HDP v roce 2022, a přestože se očekává jeho pokles, zůstane velmi vysoký v roce 2023 (92,2 % HDP) a v roce 2024 (84,9 % HDP) (MMF). Sierra Leone je i nadále vystavena vysokému riziku dluhové krize. Rozpočet na rok 2023 bude upřednostňovat programy a politiky, které posílí ekonomickou odolnost a ochrání živobytí těch nejzranitelnějších. Vláda se zavázala k programu MMF podporovanému dohodou Extended Credit Facility. Jeho hlavními cíli je mobilizace příjmů, zajištění finanční stability a řešení externích zranitelností (MMF). Vláda bude také pokračovat v realizaci Národního rozvojového plánu (NDP), který upřednostňuje makroekonomickou stabilitu, rozvoj infrastruktury a udržení klíčových sociálních programů (bezplatné vzdělávání, zdravotnictví, sociální ochrana). Národní program transformace zemědělství 2019/2023 má za cíl zdvojnásobit zemědělskou produkci.

Nezaměstnanost (3,7 % pracovní síly v roce 2021 podle Světové banky, modelovaný odhad ILO), vysoká míra chudoby (zejména ve venkovských oblastech) a nedostatek infrastruktury, korupce a sociální nepokoje nadále brzdí ekonomický rozvoj země. Nezaměstnanost mezi mladými lidmi dosáhla 50 % a více než 90 % populace má zranitelné zaměstnání. Index lidského rozvoje řadí Sierra Leone na 181. místo ze 191 zemí. Země si musí vydláždít cestu vpřed v období po ebole a po Covid-19, které se vyznačovalo nárůstem chudoby a sociálního napětí, umocněného inflací a úspornými opatřeními.

Veřejné finance	2023
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-6,40
Veřejný dluh (% HDP)	82,40
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-0,17
Daně	2024
PO	-
FO	-
DPH	-

2.3 Bankovní systém

Banka Sierra Leone odpovídá za vydávání licencí bankám, mikrofinančním institucím, burzám cenných papírů a subjektům na kapitálovém trhu, jako jsou burzovní makléři/obchodníci, správci fondů, registrátoři cenných papírů a clearingové instituce. Všechny komerční banky sídlí ve Freetownu. Účty mohou být vedeny v cizí i domácí měně. Zatímco ve Freetownu a dalších částech země jsou k dispozici automaty, kreditní karty nejsou příliš přijímány. Banky nemohou půjčovat v cizích měnách. V bankovním sektoru dominují komerční banky. Bankovní sektor v Sierra Leone zahrnuje 14 komerčních bank, 17 komunitních bank 59 sdružení finančních služeb (FSA), 37 měnových finančních institucí (5 přijímajících vklady a 32 pouze úvěry) a tři mobilní peněžní operátory. Sektor komerčního bankovníctví představuje 99 procent všech aktiv finančního sektoru. Jedná se o 11 zahraničních bank, dvě banky ve státním vlastnictví a jednu domácí banku. Současný minimální splacený kapitál je 125 miliard Le (nebo jeho ekvivalent v amerických dolarech). Částka musí být uložena na bankovní účet, který určí banka Sierra Leone.

2.4 Daňový systém

Daň z příjmu

Daň z příjmu právnických osob je forma daně z příjmu, která se vybírá od právnických osob, jako jsou společnosti s ručením omezeným, trusty a družstva.

Korporátní daň pro společnosti-rezidenty Základní sazba: 30% Těžební společnosti: 30% Kapitálové zisky: 30% Daň ze zboží a služeb: 15%

Příjem z pronájmu: 10% Úrok: 15% (Úroky z vládních rozvojových zásob jsou osvobozeny od daně)

Licence: 25% Platby za přírodní zdroje: 25% Platby dodavatelům: 5%

Pro více informací o daních v Sierra Leone <https://www.nra.gov.sl/> <https://mof.gov.sl/wp-content/uploads/2021/01/The-Finance-Acts-2021-1.pdf>

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Obchodní výměna mezi ČR a Sierra Leone téměř neprobíhá.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z ČR (mld. CZK)	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01
Export do ČR (mld. CZK)	0,02	0,05	0,06	0,07	0,15
Saldo s ČR (mld. CZK)	0,02	0,05	0,06	0,06	0,14

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
747	Kohouty, ventily aj. armatury pro potrubí, kotle ap.	1,99	19,90
764	Zařízení telekomunikační, příslušenství přístrojů pro záznam, reprodukci zvuku, obrazu	1,47	14,70
743	Čerpadla (ne na kapaliny), kompresory, ventilátory ap.	1,29	12,90
024	Sýry a tvaroh	1,13	11,30
574	Polyacetáty, polyetery a pryskyřice epoxidové	0,62	6,20

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
761	Monitory a projektory, televizní přijímače, i kombinované	43,56	29,04
651	Příže textilní	25,07	16,71
542	Léčiva (vč. léčiv veterinárních)	22,94	15,30
673	Ploché válc.výr.ze železa,neleg.oceli,ne plátované ap.	11,29	7,52
775	Zařízení elektrická a mechanická pro domácnost j. n.	8,36	5,57

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

(jen pro země mimo EU) Obecný komentář k obchodováním se zeměmi EU, komentář k číslům v tabulce, důvody kladného či záporného salda.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z EU (mil. EUR)	165,21	188,59	249,60	305,92	259,89
Export do EU (mil. EUR)	267,41	210,62	271,97	254,08	199,94
Saldo s EU (mil. EUR)	102,20	22,04	22,37	-51,84	-59,95

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Hlavní obchodní partneři (Vývoz) Guinea, Senegal, Libérie, Spojené arabské emiráty, Kamerun, Čína, EU27, Ghana, Jižní Korea

(Dovoz) Spojené arabské emiráty, Čína, EU27, Ginea, Indie, Turecko, USA, Švýcarsko, Brazílie, Nigérie atd.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	1066,33	894,77	1198,03	1245,30	1216,41
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	349,19	462,04	885,21	1022,42	1055,29
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-717,14	-432,74	-312,82	-222,89	-161,12

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Schodek běžného účtu se v roce 2022 nadále prohluboval kvůli nedostatečným příjmům z vývozu, které by kompenzovaly růst cen dovážených potravin (80 % potravin je třeba dovážet) a energií. V letech 2023 a 2024 by se měl deficit snížit díky zvýšeným exportním příjmům ze železné rudy. Přímé zahraniční investice v těžebním sektoru a pomoc od mezinárodních dárců rovněž pomohou zlepšit vnější finanční pozici Sierry Leone. V roce 2022 dosáhly přímé zahraniční investice výše 250 milionů USD.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

N/A

Smlouvy s ČR

Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Republiky Sierra Leone o kulturní spolupráci z roku 1984

Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Sierra Leone o letecké dopravě z roku 1969

Sierra Leone podepsala i ratifikovala africkou kontinentální dohodu o volném obchodu (AfCFTA). Obchodování podle dohody AfCFTA bylo zahájeno v lednu 2021. AfCFTA je nejambicióznější integrační iniciativa afrického kontinentu zakotvená v Agendě 2063 Africké unie, jejímž hlavním cílem je vytvořit jednotný kontinentální trh zboží a služeb s volným pohybem osob a investic, a rozšířit tak vnitroafrický obchod napříč kontinentem, posílit konkurenceschopnost a podpořit hospodářskou transformaci v Africe.

3.4 Rozvojová spolupráce

Tým Evropa mobilizoval zdroje v reakci na žádost Sierry Leone o lékařskou pomoc a poskytl zdravotnický personál a vybavení na podporu obětí výbuchu tankeru z 5. listopadu 2022 ve Freetownu. ČR na výzvu Sierra Leone reagovala poskytnutím zdravotnického materiálu.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

- ▶ **Těžba** - velké množství ložisek diamantů, zlata, mědi, niklu a železné rudy. Je třeba pokračovat ve výzkumu, aby se posoudila možnost celostátně komercializovat těžbu.
- ▶ **Infrastruktura** - Vláda chce podpořit rozvoj železnic, námořní dopravy a telekomunikací, které jsou nezbytné pro každodenní chod země.
- ▶ **Energetika** - odvětví energetiky je otevřeno zahraničním investorům, zejména v oblasti obnovitelných zdrojů energie

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

N/A lze se inspirovat informacemi z kulturního a obchodního prostředí zpracovaných pro Ghanu.

4.2 Oslovení

n/a

4.3 Obchodní schůzka

n/a

4.4 Komunikace

n/a

4.5 Doporučení

n/a

4.6 Státní svátky

Státní svátky

1. ledna;

18. února (Den ozbrojených sil);

8. března (Mezinárodní den žen);

Velikonoční pondělí;

27. dubna (Den nezávislosti);

25. prosince (Boží hod vánoční);

26. prosinec (2. svátek vánoční);

hlavní islámské svátky - Eid alFitr, Eid alAdha (Tabaski) a Moulid UINabi (narozeniny proroka Mohameda)—vycházejí z lunárního kalendáře a rok od roku se liší

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Navázání vztahu s místním spolehlivým partnerem (dovozcem, distributorem, zástupcem) s dobrými kontakty je základní podmínkou úspěšného obchodu. Stejně jako u ostatních afrických států se pochopitelně předpokládá osobní účast případných investorů v zemi. Smlouvy o zastupování nereguluje žádný místní zákon. Konzumní zboží je většinou dováženo a distribuováno velkoobchodníky (Libanonci). Dovozci luxusního zboží většinou nakoupí a dovezou zboží přímo od výrobce. http://www.commonwealthofnations.org/sectors-sierra_leone/business/. Sierra Leone nemá v současné době soukromou úvěrovou kancelář, ale vláda prostřednictvím centrální banky Sierra Leone zřídila jednotku Credit Reference Bureau, která může pomoci s prověřením případného partnera. V případě potřeby konzultačního partnera pro vstup na trh je možno využít společnost: Frontier ResearchS/Leone: 14 Lumley Beach Road, Freetown. Phone: +232 (0) 76 792 825 <http://fr-africa.com/> Email: info@fr-africa.com

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Zahraniční investoři mají při zahájení podnikání rovné podmínky. Neexistují žádné minimální kapitálové požadavky ani žádná omezení vlastního kapitálu. V některých odvětvích, jako je těžba a rybolov, je nutné získat licence od resortů.

5.3 Marketing a komunikace

Inzeráty v denním tisku mají vzhledem k nízké vzdělanosti a nákladu pouze omezený dosah: The Voice of Binkongoh Awoko Newspaper

Největší impakt má reklama v rozhlase a televizi: SLBC TVAYV TVSLBC RadioCapital Radio

Marketingový průzkum může zajistit např.: Elixir Marketing and Media – www.elixirgroupsl.com

K propagaci lze využít: SL Promotios & Solutions – [elixirgroup](http://elixirgroup.com)

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Vláda Sierry Leone řeší základní existenční problémy obyvatel, ochrana duševního vlastnictví nepatří mezi její priority a pokrok je omezen kvůli omezeným finančním, personálním a institucionálním kapacitám. Podíl plagiátů (asijského původu) na trhu rychle roste. Úřad správce a generálního tajemníka v Sierra Leone registruje a spravuje duševní vlastnictví v Sierra Leone. Registrace ochranných známek a patentů se řídí zákonem o ochranných známkách, kapitole 244 zákonů Sierry Leone z roku 1960, zákonem o patentu, č. 247 zákonů Sierra Leone a zákonem o ochraně průmyslových vzorů Spojeného království (Cap. 246 zákonů Sierra Leone). V roce 2012 parlament v zemi schválil zákon o patentových a průmyslových vzorech z roku 2012, který chrání duševní vlastnictví a patenty inovátorů a vynálezců. Existuje také zákon o ochranných známkách pro rok 2014, který upravuje ochranné známky v zemi. Sierra Leone je od svého založení členem Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO). Díky tomu je Sierra Leone povinna zavést mezinárodní standardy pro duševní vlastnictví a Dohodu WTO o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví (TRIPS). Sierra Leone je také členem společné organizace pro duševní vlastnictví (IP) pro anglicky mluvící Afriku, africkou regionální organizaci duševního vlastnictví (ARIPO).

5.5 Trh veřejných zakázek

Vládní zakázky jsou vyhlašovány ve sdělovacích prostředcích a podléhají výběrovému řízení pod dohledem speciálního úřadu (Procurement Agency).

Mezinárodní výběrová řízení: Zadavatel používá mezinárodní výběrové řízení (INC), pokud je odhadovaná výše zakázky vyšší než hodnota uvedená níže: V případě zakázek na dodávky zboží v hodnotě 75.000 USD v případě zakázek na dodávky prací v hodnotě 115.000 USD v případě zakázek na dodávky služeb v hodnotě 75.000 USD. Výzva k podávání nabídek musí být zveřejněna v novinách širokého mezinárodního oběhu, v příslušné obchodní publikaci nebo v odborném časopise širokého mezinárodního oběhu. Neexistují žádné zvláštní omezení.

Národní výběrové řízení: Výzva k předkládání nabídek nebo výzva k předkvalifikaci bude zveřejněna ve Věstníku, v národních tiskových médiích v širokém oběhu a v elektronických médiích. V zadávacích řízeních, při nichž zadavatel rozhodne, že pravděpodobně budou mít zájem o podání nabídek pouze tuzemští dodavatelé nebo dodavatelé, může zadavatel použít vnitrostátní postupy výběrového řízení. Zadavatel používá mezinárodní výběrové řízení (NNC), pokud je odhadovaná výše zakázky nižší než hodnota uvedená níže: V případě zakázek na dodávky zboží v hodnotě 75.000 USD. V případě zakázek na dodávky prací v hodnotě 115.000 USD v případě zakázek na dodávky služeb v hodnotě 75.000 USD

Limitované výběrové řízení: Výzva k předkládání nabídek nebo pozvánka k předkvalifikaci bude zveřejněna ve Věstníku, národních tiskových médiích v širokém oběhu a v elektronických médiích. S výhradou schválení Výborem pro zadávání zakázek se omezené nabídkové řízení uskutečňuje v těchto případech: pokud zboží, stavební práce nebo služby jsou k dispozici pouze od omezeného počtu uchazečů; pokud jsou čas a náklady na posouzení velkého počtu nabídek nepřiměřené k odhadované hodnotě zadávacího řízení. Pokud se jedná o případ uvedený v písmenu a), budou vyzváni k podání nabídek všichni známí dodavatelé schopní dodat zboží, stavební práce nebo služby. Jde-li o případ dle písmene b), obstarávající subjekt bude požadovat nabídky, pokud je to možné, od minimálního počtu pěti uchazečů.

Výzva jednomu uchazeči: Zadávání veřejných zakázek metodou zadání jediného zdroje je přípustné pouze za těchto okolností: pokud má jediný dodavatel výlučné právo realizovat výrobu zboží, provádět práce nebo provádět služby, které mají být předmětem nákupu, a není k dispozici žádná vhodná alternativa; pro dodatečné dodávky zboží původním dodavatelem, které jsou určeny buď jako náhrada za stávající zboží, služby nebo zařízení, nebo jako rozšíření stávajících výrobků, služeb nebo zařízení, pokud by změna dodavatele přiměla obstarávajícího k obstarání vybavení nebo služby, které nesplňují požadavky na zaměnitelnost s již existujícími zařízeními nebo službami; jestliže se dodatečné práce, které nebyly zahrnuty v počáteční smlouvě, staly nezbytnými za nepředvídatelných okolností a oddělení dodatečných prací nebo služeb od původní smlouvy by bylo z technických nebo hospodářských důvodů obtížné; v případech mimořádné naléhavosti za předpokladu, že okolnosti, které vedly k naléhavosti, nebyly zadavatelem předvídatelné; pokud služby vyžadují, aby byl vybrán konkrétní konzultant vzhledem k jeho jedinečné kvalifikaci nebo kdy je nezbytné pokračovat se stejným konzultantem. Použití zakázek na jediný zdroj z důvodů výše uvedených podléhá předchozímu schválení Výborem pro zadávání zakázek. Pokud se zadavatel zabývá jednostranným zadáním zakázek z výše uvedených důvodů, vypracuje písemný popis svých potřeb a veškeré zvláštní požadavky týkající se jakosti, množství, podmínek a doby dodání; a požádá o předložení nabídky nebo návrhu písemně nebo obojí a může jednat s jediným nabízejícím.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Lze využít místních soudních a arbitrážních orgánů – jejich rozhodnutí však bývají zdlouhavá a snadno ovlivnitelná. Při řešení obchodních sporů je vždy žádoucí dát přednost mimosoudnímu jednání. V každém případě doporučujeme zakomponovat do kontraktu ustanovení, na základě kterého by případné arbitrážní řízení probíhalo mimo Sierru Leone, která rozhodnutí zahraničních arbitrážních soudů uznává (SL podepsala Washingtonskou dohodu o řešení investičních sporů). Ve vztahu k českým firmám jsme dosud nezaznamenali případ obchodního sporu, který by musel být řešen třetí stranou (soudem).

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Ke vstupu do Sierry Leone potřebují občané České republiky vízum. O vízum je možné požádat na každém velvyslanectví Sierry Leone v zahraničí (v úvahu připadají například Berlín, Londýn, Moskva, Akkra) na základě pozvání místního partnera. Doporučujeme si předem ověřit podmínky pro získání víza, vstup do země a vycestování dotazem přímo na příslušném velvyslanectví.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Každý, kdo je vyslán do Sierra Leone pro obchodní účely, bude potřebovat obchodní vízum. Stejně jako u běžné vízové povinnosti (osvědčení o očkování, cestovní pas, vyplněný formulář žádosti o vízum, pasová fotografie) požádají úřady o profil společnosti, kterou zastupujete, s doporučením registrované společnosti nebo organizace v Sierra Leone. Budete také požádáni, abyste poskytli důkaz, že máte dostatečné finanční prostředky na financování období, kdy hodláte pobývat v Sierra Leone. Pro ty, kteří plánují dlouhodobě pobývat a pracovat v Sierra Leone, bude nutné získat dočasné pobytové vízum na pobyt, stejně jako pracovní povolení. Váš (budoucí) zaměstnavatel by vám s tím měl pomoci.

5.9 Veletrhy a akce

n/a

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Embassy of the Czech Republic

Kanda Hilla Limann Highway No. 2, House No. C 260/5, POB 5226,

Accra – North

Tel: +233/302.225.540 (247.282) Fax: +233/302.225.337

Mobil: (diplom. služba: +233/247.011.428)

e-mail: accra@embassy.mzv.cz

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Mezinárodní předvolba: +232

Policie, Ambulance a požárníci: +232 22 000 112

Ze všech telefonů v Sierra Leone:

záchranná služba 999

policie 999

požárníci 019

Z mobilního telefonu v Sierra Leone: všechny pohotovostní služby: 112

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

State House – statehouse.gov.sl

Ministry of Finance and Economic Development – mofed.gov.sl

Ministry of Trade and Industry – trade.gov.sl

Bank of Sierra Leone – bsl.gov.sl

Corporate Affairs Commission – cac.gov.sl

National Procurement Authority – publicprocurement.gov.sl

National Revenue Authority – nra.gov.sl

National Social Security and Insurance Trust – <http://nassit.org.sl/>

National Tourism Board – ntb.sl

Office of the Administrator and Registrar General – oarg.gov.sl

Office of Diaspora Affairs – diasporaaffairs.gov.sl

Sierra Leone Police – police.gov.sl Statistics Sierra Leone – statistics.sl

Environmental Protection Agency – epa.gov.sl

Chamber of Commerce – <https://www.chamber-commerce.net/dir/3777/>